

Etyka

Grażyna Wasilewicz- Zapalska

Zasady oceniania z etyki KLASY I – III

Rok szkolny 2020/2021

Zajęcia z etyki dla dzieci z klas I- III prowadzone są metodami warsztatowymi, metodą dociekań filozoficznych, z wykorzystywaniem elementów dramy, pracy, zabawy i uczenia się w grupie rówieśniczej. Celem nauczania etyki jest stopniowe wprowadzanie uczniów w świat wartości, zachęta do poszukiwania, odkrywania oraz pielęgnowania wartości w sobie i w świecie oraz przygotowanie podstaw pod krytyczne myślenie, zachęta do „filozofowania”, kształtowanie postaw i świadomości istnienia pewnych zagadnień, problemów, zasad.

Przedmiotem oceny są szczególnie osiągnięte umiejętności. Ocenianie pełni tu głównie rolę motywującą i informacyjną, a mniej różnicującą czy selekcyjną, pobudza uczniów do systematycznej pracy i rozwoju, rozwija poczucie odpowiedzialności za osobiste postępy, wdraża uczniów do samooceny i umiejętności planowania i poznania siebie.

Ogólne zasady współpracy z uczniami:

Ocenię podlega zakres wiedzy, jak również nabywanie określonych umiejętności. Uczeń nie jest oceniany ze względu na rodzaj zajmowanej postawy ani za przekonania i poglądy religijne czy moralne. Na pierwszą lekcję etyki dziecko przynosi podpisane: teczkę na prace oraz zeszyt. Teczki z zawartością pozostają w szkole. Na lekcje etyki przygotowywane będą karty pracy, które będą wklejane do zeszytów lub gromadzone w teczce ucznia.

Ocenię podlega aktywność uczniów w czasie zajęć, zaangażowanie w wykonywane zadania, pilność.

Formy oceniania

Ocenię podlega aktywność uczniów w czasie zajęć, prace domowe (prace plastyczne, literackie), prace wykonywane w czasie lekcji (scenki dramatyczne)

Zasady pracy - uczeń jest zobowiązany do systematycznego uczęszczania na lekcje, posiadania potrzebnych przyborów szkolnych. Nie krytykuje i nie ocenia poglądów innych, nie jest także oceniany za swoje poglądy przez nauczyciela. Z szacunkiem odnosi się do pozostałych członków grupy. - za aktywny udział w lekcji uczeń otrzymuje „plus”.

Otrzymanie sześciu „plusów” jest równoznaczne z oceną celującą

- nie podlega ocenie talent plastyczny, muzyczny i literacki. Prace powinny dowodzić zrozumienia przez dziecko przekazywanych treści.

- nie przewiduje się w grupie klas 1-3 dłuższych prac pisemnych.

- uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest oceniany według przedstawionych kryteriów z uwzględnieniem szczegółowych zaleceń zawartych w IPET

Prace domowe: Prace te są nieobowiązkowe i przeznaczone dla uczniów szczególnie interesujących się etyką. Za takie zadania można otrzymać ocenę celującą. Prace domowe dodatkowe są zawsze sprawdzane przez nauczyciela.

Sposoby komunikowania o osiągnięciach: Uczeń powiadamiany jest o swoich ocenach na bieżąco (zaraz po ich uzyskaniu) ustnie przez nauczyciela. Oceny wpisywane są do zeszytu przedmiotowego oraz w dzienniku elektronicznym.

KRYTERIA WYSTAWIANIA OCEN Z ETYKI

niedostateczny (ndst) 1 Uczeń: nie opanował wymaganych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania, nie brał aktywnego udziału w zajęciach, nie wykazuje żadnych chęci do poprawy swojej oceny, odmawia wykonania zadania, nie próbuje, nie stara się. dopuszczający (dop)

2 Uczeń: słabo opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, większość zadań wykonuje pod kierunkiem nauczyciela, wymaga dodatkowego

wyjaśnienia sposobu wykonania pracy, □ nie przestrzega limitów czasowych, □ często nie kończy rozpoczętych działań. dostateczny (dst)

3 Uczeń: □ opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej, □ może mieć braki w opanowaniu podstaw, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w toku dalszej nauki, □ samodzielnie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, □ wymaga wsparcia i pomocy ze strony nauczyciela. dobry (db)

4 Uczeń: □ potrafi zrozumieć ogólny sens słuchanych tekstów prezentowanych na lekcjach, □ potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi na znane pytania jednym słowem lub prostym zdaniem, □ opanował wiadomości określone programem nauczania na poziomie dobrym, □ poprawnie stosuje zdobyte wiadomości. bardzo dobry (bdb)

5 Uczeń: □ potrafi swobodnie posługiwać się słownictwem wprowadzanymi utrwalanym na zajęciach, □ potrafi zrozumieć sens słuchanych tekstów prezentowanych na lekcjach, □ opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania, □ sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, □ rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania. celujący (cel)

6 Uczeń: □ spełnia wymagania programowe oraz wykazuje biegłość w posługiwaniu się zdobytymi wiadomościami, □ jego wiedza wykracza poza program nauczania, □ samodzielnie i twórczo interesuje się omawianą tematyką, korzystając z różnych źródeł informacji, □ biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, □ potrafi samodzielnie wnioskować, uogólniać i dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe.

Tematyka zajęć i treści nauczania wynikające z podstawy programowej opracowane na podstawie programu „Ludzkie ścieżki” :

Grażyna Wasilewicz-Zapalska

WYMAGANIA PROGRAMOWE

Uczeń:

- rozumie, co oznacza bycie dobrym kolegą/koleżanką, dobrym synem/córką, uczniem/uczennicą; zna zasady koleżeństwa i stara się stosować je w praktyce; podaje przykłady z własnego doświadczenia,
- - określa swoje mocne i słabe strony, przedstawia propozycje doskonalenia swoich relacji z bliskimi, a także z kolegami, nauczycielami i innymi dorosłymi, podaje przykłady z własnego doświadczenia,
- - określa reguły panujące w zespole klasowym, przedstawia propozycje bezkonfliktowego współdziałania w grupie,
- - charakteryzuje dobrego przyjaciela, dzieli się refleksjami na temat przyjaźni i wynikających z niej zobowiązań,
- - prezentuje właściwą postawę wobec gości, zna wagę przyjacielskiego gestu, jakim jest prezent – wyraz sympatii i przywiązania a nie siły pieniądza,
- - dostrzega różnice w kolorze skóry, stroju, obyczajach; akceptuje różnice rasowe i kulturowe; znajduje podobieństwa, ocenia wagę różnic i podobieństw; z szacunkiem odnosi się do innych,
- - ocenia postawę bohaterów baśni, przedstawia własne propozycje pomocy

potrzebującym, - rozumie wagę słów, które wypowiada, ma świadomość, że słowa mogą ranić i krzywdzić, - prezentuje właściwą postawę wobec osób podlegających osądowi, wskazuje trudności w formułowaniu sprawiedliwych ocen; z szacunkiem odnosi się do innych,

- - rozumie, że widoczna niepełnosprawność nie przeszkadza w przyjaźni i wzajemnym zrozumieniu, ukazuje bariery i trudności w życiu osób niepełnosprawnych i wskazuje sposoby ich pokonywania, podaje przykłady sytuacji, w których może okazać pomoc, wie, jak pomóc potrzebującym,
- k wie, na czym polega trudna sytuacja bycia nowym, taktownie i z wyczuciem odnosi się do kolegów, wypracowuje sposoby zachowania wobec osób niepełnosprawnych,
- wie o istnieniu ludzi niewidomych i słabowidzących, rozumie, że brak wzroku nie oznacza, że ktoś mniej wie, rozumie i czuje,
- - poszukuje odpowiedzi zawartej w temacie, poszukuje treści moralnej w utworach literackich, wypowiada się na temat problemu samotności i mądrości w wyborze życiowych celów,
- - wie, co sprawia, że czuje się szczęśliwy, wypowiada się na temat swoich uczuć i pragnień, - jest wrażliwy na smutek i przygnębienie innych, znajduje formy pomocy ludziom smutnym, dostrzega ważną rolę radosnej postawy w stosunku do spraw codziennych.
- - jest otwarty na innych; szanuje bliskie osoby, dostrzega rolę drobnych serdecznych gestów w relacjach z innymi, - jest świadomy możliwości wyboru, dokonuje wyborów zgodnych z sumieniem i z obowiązującymi w społeczności regułami,
- - rozumie pojęcie własności; podaje przykłady naruszenia cudzej własności; wie, że nie wolno zabierać i niszczyć cudzych rzeczy, a pożyczone należy oddać w ustalonym terminie, - rozumie, dlaczego kłamstwo jest czymś niewłaściwym; podaje przykłady negatywnych skutków kłamania z własnego doświadczenia, ocenia bohaterów literackich mówiących nieprawdę, - zna pojęcie: oszustwo; rozumie, dlaczego oszukiwanie jest niewłaściwe, wie, że ściąganie jest oszustwem,
- - jest asertywny; wie, dlaczego powinien być posłuszny rodzicom i nauczycielom, nie ulega negatywnym wpływom rówieśników,
- - rozumie, dlaczego należy przestrzegać przepisów, jest odpowiedzialny za swoje bezpieczeństwo,

<i>Temat zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Zakres treści nauczania</i>
1. Zajęcia organizacyjne.	1	- zapoznanie z zasadami BHP, zachowania na zajęciach i tematami.
2. Czym będziemy zajmować się na zajęciach etyki?	1	- wartości i zasady moralne, pozytywne wzory zachowania.
3. Do czego zachęca nas postawa bohaterów?	4	- pozytywne cechy charakteru.
4. Szanuję innych.	2	- szacunek dla kolegów i nauczycieli.
5. Kiedy trudno być uprzejmym.	2	- trudne sytuacje szkolne, cierpliwość.
6. Inny, czyli kto?	2	- odmienność, różnorodność, akceptacja.
7. Dlaczego Grzesz kłamał?	2	- przyczyny kłamania, wartość prawdomówności.

8. Projekcja filmu „Sekret Eleonory”.	2	- wiara w siebie, odwaga, przyjaźń.
9. Poradnik „Jak uwierzyć w siebie”.	2	- nazywanie talentów, cech charakteru, umiejętności.
10. Co mogę zrobić dla swojej rodziny?	2	- wartość rodziny, przyjaźni, wzajemnej pomocy.
11. Za co chcę podziękować bliskim?	1	- miłość, wdzięczność, obdarowanie.
12. Podsumowanie zajęć w I półroczu	2	- rysujemy komiks, o uprzejmości.
13. Mój pokój w moim domu.	1	- odpowiedzialność, troska o własne rzeczy, oszczędność.
14. Porządek w klasie – czy to potrzebne?	1	- odpowiedzialność, estetyka, BHP, zobowiązania.
15. Skarby etyczne.	2	- wartości moralne.
16. Pomagam przyrodzie!	2	- ochrona środowiska, odpowiedzialność, umiar.
17. Co to znaczy współdziałać?	3	- współpraca, rzetelność, odpowiedzialność.
18. Prawdziwa przyjaźń.	2	- przyjaźń, zaufanie, wzajemna pomoc, wspólne cele.
19. Projekcja filmu „Przygody lisa Urwisa”.	3	- prawdziwy rycerz, uczciwość, obrona biednych, odwaga, niesprawiedliwość
20. Dobro i zło – co to takiego?	2	- dobro i zło w postępowaniu człowieka.
21. To, co ważne i to, co potrzebne.	2	- hierarchia wartości.
22. Moja mapa szczęścia.	1	- szczęście i wartości związane z dążeniem do szczęścia.
23. Czy chciałbyś być królem?	1	- prawa i obowiązki.
24. Spokojny świat.	1	- pokojowość.
25. Skromność ważna sprawa.	1	- pokora, pewność siebie, empatia.
26. Podsumowanie zajęć.	2	- piszemy bajkę o wartościach moralnych.

Rozkład materiału nauczania etyki dla kl. II

<i>Temat zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Treści nauczania.</i>
1. Zajęcia organizacyjne.	1	- zapoznanie z tematyką zajęć, wymaganiami i zasadami BHP.
2. Dom wartości.	2	- wartości i zasady ważne w życiu człowieka.
3. Zasady ruchu drogowego – zasady moralne.	2	- rodzaje zasad, analogia pomiędzy zasadami ruchu drogowego i zasadami moralnymi, bezpieczeństwo na drodze – bezpieczeństwo w życiu.
4. Chociaż się różnimy – mamy takie same prawa.	2	- rodzaje różnic: wiek, kolor skóry, sprawności i umiejętności, stan posiadania, cechy charakteru, najważniejsze prawa dziecka, szacunek dla odmienności.
5. Osoby z niepełnosprawnościami są wśród nas.	2	- niepełnosprawność, uwrażliwienie na potrzeby osób z niepełnosprawnością.
6. Dbam o świat wokół siebie.	2	- porządek i czystość zależy w wielu miejscach ode mnie, higiena pomaga zdrowiu, zakres mojej odpowiedzialności.
7. Troskliwy opiekun przyrody.	2	- ochrona środowiska, odpowiedzialność, pomaganie zwierzętom.
8. Oskarżam cię o....	2	- bezpodstawne oskarżenia i ich konsekwencje, odpowiedzialność za słowa.
9. Projekcja filmu „Uczeń św. Mikołaja”.	2	- wartość wzajemnej pomocy, bezinteresowność.
10. Choinka etyczna.	2	- wartości Świąt Bożego Narodzenia.
11. Podsumowanie zajęć.	2	- tworzenie bajki filozoficznej na temat szacunku dla siebie i innych.

12. Czytamy bajki Ezopa.	2	- morał, zalety i wady, mądrość życiowa.
13. Co może sprawić, że będziesz szczęśliwy?	2	- radzenie sobie z różnymi emocjami, budowanie szczęścia.
14. Warto być optymistą.	1	- nastawienie do życia, pokonywanie trudności życiowych.
15. Komu przyznamy medal za uczciwość?	2	- uczciwość, zasada fair play, poświęcenie.
16. Jakie byłyby skutki, gdyby wszyscy kłamali?	1	- rodzaje kłamstw, oszukiwanie, wyrzuty sumienia, konsekwencje.
17. Sprawy ważne i ważniejsze.	2	- rodzaje wartości, poświęcenie, umiar, złoty środek, radość z życia, radość z posiadania, panowanie nad sobą.
18. Projekcja filmu o tematyce ekologicznej	2	- jak człowiek zagraża środowisku naturalnemu.
19. Dlaczego warto współpracować?	2	- współpraca, współdziałanie, praca w grupie, kompromis.
20. Godność – ważna sprawa.	1	- pojęcie godności człowieka i szacunku.
21. Podsumowanie zajęć.	2	- tworzenie bajki filozoficznej o współdziałaniu.

Rozkład materiału nauczania etyki dla kl.

<i>Temat zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Treści nauczania</i>
1. Zajęcia organizacyjne.	1	- zapoznanie z tematyką zajęć, wymaganiami i zasadami BHP.
2. Wybieramy się w nieznanne z Małym Księciem w poszukiwaniu wiedzy i przyjaźni.	1	- historia Małego Księcia, przyjaźń, szczęście.
3. Spotkanie z Królem.	1	- władza, uznanie, rozsądek.

4. Spotkanie z Pyszałkiem.	1	- uwielbienie samego siebie, egoizm, zarozumialstwo.
5. Spotkanie z Latarnikiem.	1	- obowiązek, użyteczność.
6. Moje spotkanie z Małym Księciem.	2	- gościnność, gotowość niesienia pomocy, życzliwość.
7. Współdziałanie czyni świat lepszym	2	- wartość współpracy, wspieranie siebie nawzajem, docenianie.
8. Projekcja frag. filmu „Niedźwiadek”.	2	- piękno przyrody, dziki nie znaczy zagrażający człowiekowi, bezradność zwierząt w świecie człowieka.
9. Kto jest odpowiedzialny za planetę Ziemia?	2	- organizacje ekologiczne, odpowiedzialność, stosowanie umiaru w korzystaniu z zasobów przyrody.
10. Gwiazdka na krańcu świata.	2	- los dzieci biednych, porzuconych, z krajów, gdzie toczą się wojny, chorych.
11. Gdyby nie było świąt	1	- wartości świąt Bożego Narodzenia.
12. O powiedzonkach, które boją.	1	- odpowiedzialność za słowa.
13. Gadulstwo – czy to niebezpieczne?	1	- odpowiedzialność za słowa, moc słowa: buduje i niszczy.
14. Narodziny plotki.	1	- niezdrowa ciekawość, prawdomówność, dbanie o dobre imię innych.
15. Zalety i wady gier komputerowych.	1	- niebezpieczeństwo uzależnień od komputera i gier, użyteczność komputera.
16. Co reklama może zmienić w życiu człowieka?	1	- wpływ reklamy na zachowania człowieka.
17. Podsumowanie wiadomości.	2	- tworzenie bajki filozoficznej na temat odpowiedzialności. - wartość wytworów kultury, sprawy

		ważne i ważniejsze, człowiek jako twórca.
18. Pomagam dorosłym!	1	- odpowiedzialność za powierzone obowiązki.
19. Kiedy dzieci denerwują dorosłych.	2	- zasady zachowania w miejscach publicznych, odpowiedzialność dorosłych za dzieci, savoir vivre.
20. Zamknięte oczy – o niepełnosprawności.	1	- czym jest niepełnosprawność, niepełnosprawność, akceptacja osób z niepełnosprawnością.
21. Projekcja filmu „Delfin Plum”. 21. Marzenia dają nam siłę w pokonywaniu trudności.	3	- warto mieć marzenia.
22. Do czego prowadzi upór?	2	- wady i zalety uporu, złe skutki upartego zachowania.
23. Odwaga.	1	- odwaga jako stawanie po stronie dobra.
24. Mali bohaterowie.	2	- nasze mocne strony, odwaga, pomaganie innym.
25. Poznajemy świat emocji.	2	- rozpoznawanie i nazywanie emocji.
26. Czy muszę wszystkich lubić?	1	- szacunek, sympatia, wyrozumiałość, pokojowość.
27. Dlaczego kłócę się z tymi, których kocham?	1	- szacunek, brak zrozumienia.
28. Chcę być najlepszy.	1	- rywalizacja, zarozumialstwo, skromność, docenianie innych.
29. Kiedy nic mi się nie chce.	1	- zniechęcenie, brak wiary w siebie, porażka.
30. Ludzie, którzy sprawiają, że świat staje się lepszy.	2	- przykłady osób, które przyczyniły się do pokoju na świecie.
31. Podsumowanie zajęć.	2	- tworzenie bajki filozoficznej na temat stawiania sobie celów i ich realizacji.

